

Delta i barnas nettbruk

Vet du egentlig hva ditt barn driver med på Internett? Det kan være god grunn til å følge bedre med.

SUNNIVA RISTE ANDERSEN

redaksjonen@laagendalsposten.no

Mange barn kommer i kontakt med ting de slett ikke bør på Internett fordi foreldrene ikke vet hva som skjer på pc-en. Dette fikk foreldre og lærere høre om da representanter for politi og kommunal datatjeneste gjestet Flesberg nylig. Gjennom bevisstgjøring håper de at foreldre kommer mer på banen.

Foreldre må våkne

Det var politiførstebetjent Ola Hoel ved Nordre Buskerud politidistrikt og IKT-konsulent Per Arne Hansen i Ringerike kommune som gav foreldre og lærere en vekker. De har selv overvåket og gjort beslag i flere alarmerende tilfeller på Internett med barn involvert. Den brede erfaringen delte de med til dels skremte foreldre, for at de skal vite hva ungene deres virkelig driver med når de ikke ser på.

– Problemet med barn og unge er at de ikke forstår rekkevidden og konsekvensene av det de gjør på nettet, der det ikke finnes noen returknapp. Barn føler seg nemlig trygge hjemme foran en pc. Mange utleverer svært private opplysninger på for eksempel chat eller hjemmesider. Det er lett for en voksen med skumle hensikter å utnytte dette, sier Hansen.

Han mener derfor foreldrene må på banen så tidlig som mulig.

– Nettvet er kunnskap barn skulle hatt inn med morsmelka. Ungene begynner ofte å lage egne hjemmesider og chatte fra tidlig på barneskolen. Det er nok mange foreldre ikke klar over. Snakk derfor med barnet ditt selv. Alternativet er at de lærer hva som er akseptabel oppførsel på nettet av sine jevnaldrende, sier han.

Kan manipuleres

Offentliggjøringen av private personopplysninger og intime detaljer er det største problemet når barn er på nett. Dette gir seg ulike utslag.

VIL VEKKE FORELDRE: IKT-konsulent Per Arne Hansen (t.v.) i Ringerike kommune og politiførstebetjent Ola Øyvind Hoel ved Nordre Buskerud politidistrikt håper foreldre vil bry seg mer om hva deres håpefulle gjør på Internett.
FOTO: SUNNIVA RISTE ANDERSEN

– Mange er for slepphendte når de lager egne hjemmesider eller chatter med fremmede. Noen legger også ut bilder av seg selv på nettet. Noen ganger er disse svært dristige. Gjøtt

om det er et eldorado for pedofile, advarer Hoel.

Han mener problemet er spesielt stort for jenter, fordi mange voksne menn kan være interessert i å utnytte dem.

– Vi har et grovt lokalt eksempel hvor en mann i 20-årene prøver å invitere en 12 år gammel jente til sex. Han vil dessuten at hun skal finne andre unge jenter til han. Når kontak-

ten får fortsette over lang tid, er sjansen stor for at den voksne får et psykisk overtak og enkelt kan manipulere et barn, sier han og minner om at ikke alt på Internett er hva det gir seg ut for å være. Det han ønsker seg, er ikke at foreldre skal dra ut kontakten til pc-en, men at de skal involvere seg.

– Tenk om vi fikk se at det i gjesteboka på et barns hjemmeside sto: «Fin side! Hilsen pappa», sier han.

Konkrete tiltak

Hoel mener det er flere konkrete tiltak foreldre kan gjøre for å få bedre kontroll med barnas nettbruk.

– En enkel ting er å plassere pc-en i fellesarealet, for eksempel i stua. På den måten kan du lettere holde øye med hva slags sider ungen din er inne på. Dessuten er det en trygghet for barna også. Hvis de skulle komme ut for noe ubehagelig, kan du raskt komme til, sier han og minner om at ubehagelige mailer og liknende ikke må slettes.

Foreldrene oppfordres derimot til raskt å kontakte politiet. Noe du også bør tenke på, er om pc-en er tilkoblet om natta. Hoel gjør også oppmerksom på at uheldige ting på netter ikke bare kan gå ut over eget barn.

– Selv om alle helst vil tro at deres lille engel ikke gjør noe galt, er det blitt et kjempeproblem med mobbing på nettet, både av medelever og av lærere. Dette var før et problem i skolegården. Nå er det flyttet til Internett, sier han.

Langvarige konsekvenser

At unge legger ut intime opplysninger eller bilder på nett, kan føre til uventede ubehagelige konsekvenser også på lang sikt.

– Jeg tror det hadde vært en vekker for mange foreldre å se sin datter halv naken og usensurert på nettet. Vi har mange lokale eksempler, sier Hoel.

Han advarer mot hvilke konsekvensene slike bilder eller opplysninger kan få senere i livet.

– Det som legges ut på nett, forsvinner ikke, selv om det fjernes. Ofte er det kopiert av noen. Tenk hvis for eksempel en arbeidsgiver får se slike bilder eller andre opplysninger om deg. Det stiller en ikke akkurat i et positivt lys, advarer han.

Fikk aha-opplevelse

SUNNIVA RISTE ANDERSEN

redaksjonen@laagendalsposten.no

Mange av foreldrene som hadde møtt opp på Stevningsmogen på Lampeland, fikk seg en aha-opplevelse da politiførstebetjent Hoel viste bilder av halv nakne ungjenter på nett.

– Det er klart dette er en viktig problemstilling. Vi får masse nyttige råd om hvordan vi kan følge opp ungene bedre, sier mamma Marit R. Garaas. Etter å ha sett flere grove eksempler på utnyttelse av unge på nettet, er flere foreldre preget.

– Jeg skal i hvert fall følge mer med enn før. Det handler vel først og fremst om grensestilling for bruk av Internett, sier Garaas.

Det var FAU i Flesberg, Lampeland og Lyngdal som sto bak arrangementet om barn og internettbruk. Lærere og rektorer fra de lokale skolene var også representert.

– Det var en vekker for oss også dette, sier rektor Erik Sigstad ved Flesberg ungdomsskole. Han sier tematikken er en del av innføringskurset til IKT-undervisningen i skolen i dag, men at de med foredraget frisk

minnet vil gå inn for en skjerping av rutinene.

– Vi har tatt det opp i kollegiet. Nettvet er nok noe vi vil legge større vekt på framover, for det er viktig at elevene har sunne holdninger, sier han.

Sigstad sier kommunens datakonsulenter aktivt sjekker hva elevene driver med på nettet. Skolen er dessuten klar på hva som skjer med dem som bryter reglene.

– Vi kan stenge elever ute fra IKT-undervisning hvis de har gjort grove brudd, sier han.

LPFAKTA

- I 2003 oppgav 50.000 barn at de hadde møtt en person i levende liv etter internettkontakt.
- 64 prosent av barn mellom 9 og 16 år har chattet.
- 87 prosent av dem mellom 13 og 16 år har chattet.
- 37 prosent av norske barn chatter jevnlig.
- 40 prosent har blitt spurt av en fremmed om å møtes personlig.
- 26 prosent har opplevd at fremmede har chattet med dem om sex (ufrivillig).
- Redd Barna har utarbeidet et sett med nettvettregler for barn.
- Du som voksen står alltid ansvarlig.
- Å engasjere seg i ditt barns nettbruk er ikke et spørsmål om teknologi, men om barneoppdragelse.